

Aan de formerende partijen in Noord-Holland,

Graag roepen wij op om geen windturbines op land meer te plaatsen in de nabijheid van inwoners en in unieke natuur en landschappen (NNN, Natura2000, Bijzonder Provinciaal Landschap, Cultureel erfgoed)

Hiermee wordt het draagvlak voor de energietransitie ondermijnd.

Het belangrijkste: extra windturbines op land zijn niet nodig om de klimaatdoelstellingen te halen.

Sterker nog: extra windturbines op land zorgen voor een energiesysteem dat in vergelijking met andere opties zorgt voor *meer* CO2 uitstoot.

Hieronder lichten we een aantal zaken toe:

Klimaatdoelstellingen voor Wind op Land

In het klimaatakkoord is afgesproken dat op land 35 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt dient te worden uit grootschalige zon- en windprojecten¹ (hernieuwbaar op land).

Er is dus niet een specifieke/aparte doelstelling voor wind op land. Het is een gezamenlijke doelstelling van wind op land en grootschalig zon.

Deze doelstelling wordt ingevuld via de 'Regionale Energiestrategie' (RES). Nederland is opgedeeld in een dertigtal energieregio's, waarvan er twee in Noord-Holland liggen. RES-regio Noord-Holland Noord en RES-regio Noord Holland Zuid. Alle energieregio's samen hebben als doel om in 2030 ten minste 35 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteit op land op te wekken.²

De monitoring van de voortgang van de realisatie van deze 35 TWh wordt gedaan door het PBL.

Het PBL publiceerde op 9 december 2021 de Monitor RES 1.0³. Daarin schrijft het PBL (P13), verwijzend naar bijgevoegde figuur 1:

“de bandbreedte in deze *Monitor RES 1.0* bedraagt 35-46 TWh, met een middenwaarde van 41 TWh. De onderwaarde is daarmee ongeveer gelijk aan de prognose voor 2030 in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van 2021 (PBL et al. 2021a): 35,4 TWh.”

¹ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord> pagina 158

² <https://www.regionale-energiestrategie.nl/werkwijze/doel+van+de+res/default.aspx>

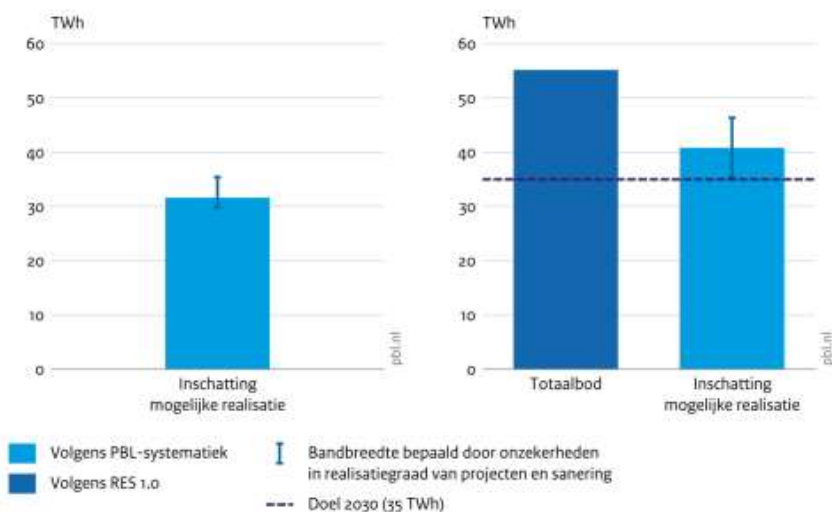
³ <https://www.pbl.nl/publicaties/monitor-res-1.0>

Figuur 1

Productie hernieuwbare elektriciteit op basis van RES 1.0, 2030

Huidig (2021) en pijplijn (peildatum 1 januari 2021)

Totaalbod en doelbereik

Bron: CBS, RVO.nl, WindStats, Certiq, Regionale Energie Strategieën 1.0; bewerking PBL

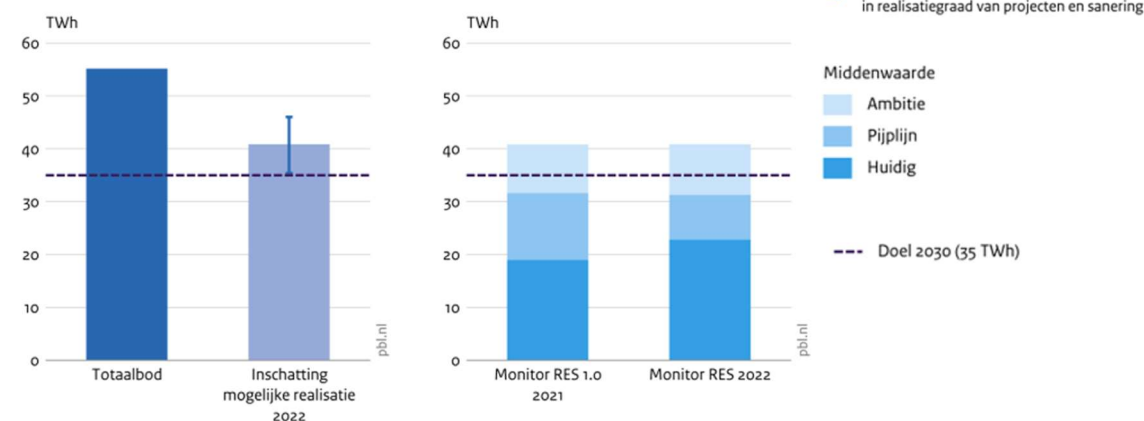
In December 2022 heeft het PBL de Monitor RES 2022 gepubliceerd⁴, waarin wordt beschreven dat m.b.t. de mogelijke realisatie van de RES'en in 2030 niet veel veranderd is t.o.v. de inschatting van het PBL in 2021. (p26):

Figuur 2.1

Inschatting productie hernieuwbare elektriciteit op basis van RES 1.0, 2030

Totaalbod en doelbereik

Inschatting mogelijke realisatie

Bron: CBS, RVO, WindStats, Certiq, Regionale Energie Strategieën 1.0; bewerking PBL

Berekening Martien Visser

Dhr Visser is lector Energietransitie en hij beheert de website “energieopwek.nl”. Deze site houdt voor de overheid (Nationaal Klimaat Platform) de opwekcijfers voor elektriciteit en nog een aantal zaken bij. Hij is dus expert op het gebied van de energietransitie.

⁴ <https://www.pbl.nl/publicaties/monitor-res-2022>

Hij komt ook regelmatig met relevante tweets ter onderbouwing van het feit dat:

35 TWh Doelstelling gaat gerealiseerd worden met projecten die reeds vergund zijn en/of die reeds subsidie toegekend hebben gekregen:

Martien Visser ✓

@BM_Visser

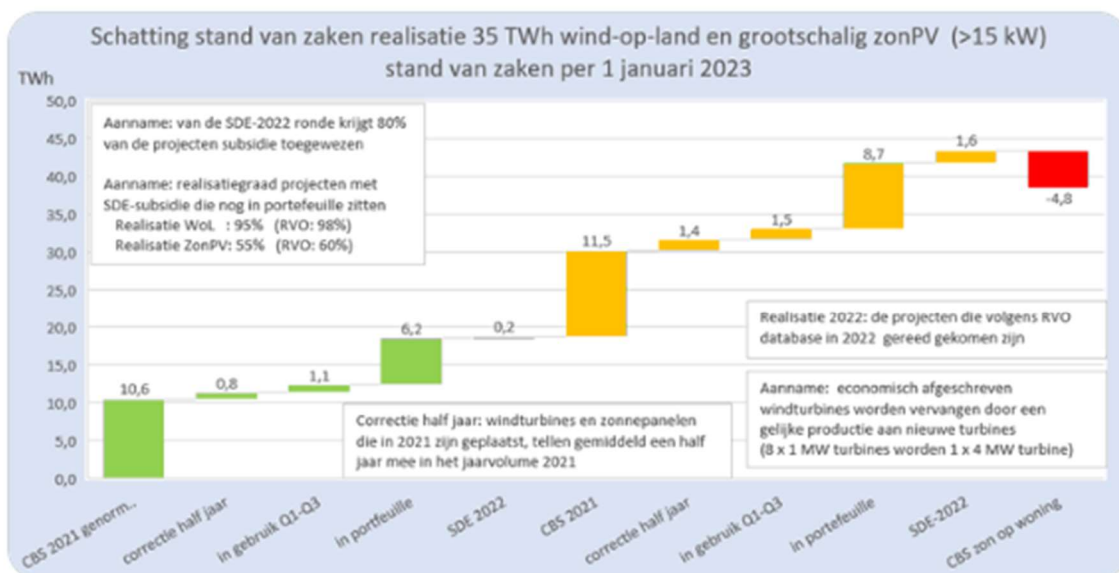
...

Het is net 2023 en NL ligt al ruim op schema om de geplande 35 TWh grootschalig zon + wind-op-land in 2030 te halen.

Er zijn transitiedossiers die moeizamer zijn. Waar denkt u dan meteen aan?

[#grafiekvandedag](#)

[Translate Tweet](#)

8:57 AM · Feb 8, 2023 · 12.6K Views

5

Hieruit blijkt: Extra wind op land is dus niet nodig.

Zon PV

Zoals eerder genoemd, is het PBL aangesteld om te monitoren hoe het met de realisatie van de RES-doelen gaat. Het PBL concludeerde al dat de 35 TWh doelstelling gehaald gaat worden.

Omdat er geen aparte doelstelling is voor Wind op land, maar er een gezamenlijke doelstelling is voor ZonPV en Wind op Land in de vorm van 'hernieuwbaar op land', is ook de ontwikkeling van ZonPV relevant. Op 30-9-2022, kwam de monitor Zon-PV Nederland 2022⁶ van het RVO uit. Hierin staat over zon PV in relatie tot de RES-doelstelling van 35 TWh (p40), dat de 35 TWh doelstelling alleen al met Zon-PV kan worden gerealiseerd:

⁵ https://twitter.com/BM_Visser/status/1623229393312133123?s=20

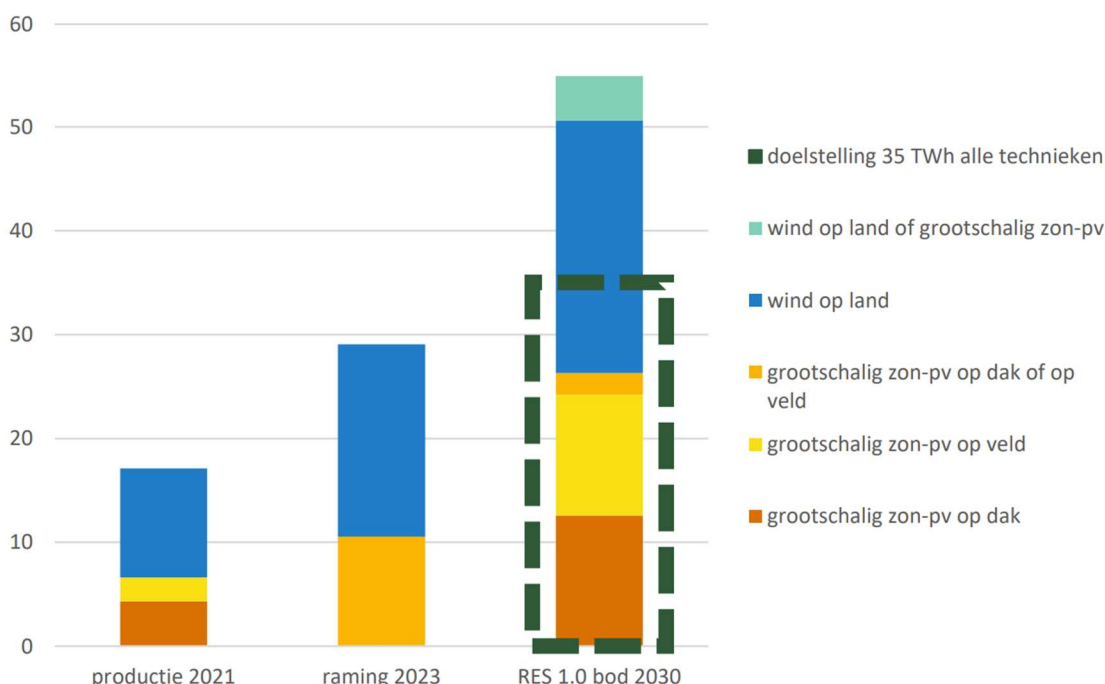
⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/30/monitor-zon-pv-2022-in-nederland>

5.1 Beeld voortgang uitvoering RES'en ten aanzien van zon-PV

In oktober 2020 leverden de RES-regio's hun eerste plannen op in de zogenoemde concept-RES. In 2021 werden deze concepten verder uitgewerkt in de RES 1.0. In het gezamenlijk bod van de RES 1.0 zit ten opzichte van die in de concept-RES een toename van de opwekking van elektriciteit uit zonnepanelen. De hoeveelheid elektriciteit die de regio's willen opwekken met windmolens is in het bod ongeveer gelijk gebleven. De RES-regio's kwamen in de RES'en 1.0 tot een gezamenlijk bod 55 TWh, waarvan ongeveer de helft is ingevuld met zon-PV. In het Klimaatakkoord is een doelstelling voor grootschalige opwekking met wind op land én zonne-energie van 35 Terawattuur (TWh) in 2030 afgesproken.

In figuur 20 hebben we het opgestelde vermogen in 2021, de raming voor 2023 en het RES-bod voor 2030 opgenomen voor zowel zon-PV als wind op land. Niet alle RES-regio's maakten in hun doelstelling onderscheid tussen de doelen voor wind op land en voor grootschalige zon-PV. Op basis van de prognoses voor realisatie voor de komende jaren lijkt de doelstelling van 35 TWh in 2030 alleen al op basis van de verwachte realisatie van zon-PV haalbaar.

Figuur 23: (verwachte) realisatie hernieuwbaar op land en doelstelling 2030 (TWh)

(Doordat de mogelijkheden voor zon zo enorm groot zijn, en we slechts een deel daarvan kunnen/hoeven te realiseren, kunnen we dus kiezen wat belangrijk is: Je kunt dus kiezen voor zon op dak i.p.v. zon in velden.)

Opbrengsten Wind op Land onderschat

Op basis van onderzoeken van TNO en de NVDE (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie) en NWEA (Nederlandse Wind Energie Associatie), heeft Follow the Money⁷ vastgesteld dat de technologische ontwikkeling van windturbines sneller gaat dan waarmee in de modellen van de overheid rekening wordt gehouden.

Daardoor komt er een zeer grote hoeveelheid extra hernieuwbare elektriciteit beschikbaar. Voor wind op land bedraagt dit 2 TWh op jaarbasis.

⁷ https://www.ftm.nl/artikelen/zeewind-genoeg-toch-lobby-voor-molens-op-land?share=fACK9UlyDqdDmSKRnX7Pn2joz9wNIFmzQUHrEXaNQ7Rzb4%2BRrKc1xpGMHh3T%2FBI%3D&utm_campaign=sharebuttonleden&utm_source=linkbutton

Voldoende duurzame elektriciteit zonder verdere groei Wind op Land

Rapport: “Het kan met gemak – met wind op zee en zon op dak”

Windalarm heeft samen met NLVOW (Nederlandse vereniging voor omwonenden Windturbines) onderzocht of het mogelijk is voldoende duurzame elektriciteit op te wekken om een succesvolle energietransitie te realiseren zonder verdere uitbreiding van Wind op land. De conclusie van Windalarm en NLVOW is dat dit kan. Dit staat beschreven in het rapport “Het kan met gemak: Wind op zee en zon op dak.”⁸ Dit rapport is inmiddels beoordeeld door Dr. Walter Manshanden⁹, MKBA expert en voorheen werkzaam bij onder andere TNO. Hij concludeert dat ons rapport een juiste weergave van de feiten is (die overigens zonder uitzondering zijn gebaseerd op openbare, bestaande overheidsrapporten). Zie voor meer informatie: www.hetkanmetgemak.nl

Rapport “Tussen Kolen en Parijs”

Urgenda concludeert in haar rapport ‘Tussen kolen en Parijs’¹⁰ dat het mogelijk is om een succesvolle energietransitie te hebben, zonder verdere groei op land, zie hieronder (p43):

Urgenda maakte met het EnergieTransitieModel (ETM) van Quintel en met hulp van tientallen experts een berekening: om in 2030 álle energie duurzaam op te wekken. Het Urgenda-scenario voor 2030 gaat uit van per gemeente 9 windturbines van 3,5 MW.²⁵ Dit natuurlijk naast alle andere vormen van duurzame energie, zoals heel veel wind op zee en veel zonne-energie. Inmiddels zijn we wat fusies verder, zijn er nog 355 gemeenten over en dus is het 9 of 10 windturbines van 3,5 MW per gemeente. Twee rijtjes van 4 of 5 windmolens op de lelijkste plekken van iedere gemeente, bijvoorbeeld bij een bedrijventerrein of langs de snelweg, zouden dan voldoende zijn.

Dat wil *niet* zeggen dat iedere gemeente per se 9 windturbines moet plaatsen. Als er op de Maasvlakte veel meer kunnen staan, dan kun je het groene hart ontzien. Als je er meer kunt plaatsen in de Amsterdamse haven, dan kun je er elders minder neerzetten. Of toch meer turbines op zee. Voor de 35 TWh die de RES'en moeten realiseren aan grootschalig zon en wind is al zo'n 10 TWh aan wind geplaatst en zit er nog eens bijna 12 TWh in de pijplijn van reeds toegekende SDE-subsidies. Meer dan voldoende: meer wind op land is dan niet nodig.²⁶

Rapport “Nut en noodzaak extra wind op land in 2030 en 2050. Uiteenzetting mogelijke scenario's en afweging”

In februari 2023 heeft CE Delft onderzoek¹¹ gedaan naar scenario's en afwegingen voor het halen van de Nederlandse klimaatdoelen, waarbij ook expliciet gekeken is naar scenario's zonder verdere groei van Wind op land.

CE Delft schetst in haar rapport verschillende scenario's en mogelijkheden, elk scenario met haar eigen voor- en nadelen. Het feit dat er meerdere opties op tafel liggen *naast* het scenario waarbij extra windturbines op land worden geplaatst, betekent dat klimaatdoelen kunnen worden gehaald zonder extra windturbines op land.

⁸ <https://hetkanmetgemak.nl/>

⁹ <https://irp.cdn-website.com/e88c7048/files/uploaded/Second%20opinion%20Het%20kan%20met%20gemak%2017112022%20definitief%20NEO.pdf>

¹⁰ <https://res.urgenda.nl/wp-content/uploads/Tussen-kolen-en-Parijs.pdf>

¹¹ <https://ce.nl/publicaties/nut-en-noodzaak-extra-wind-op-land-in-2030-en-2050/>

Naar aanleiding van het uitkomen van dit rapport gaf Marjan Minnesma van Urgenda in de Volkskrant¹² het volgende commentaar:

de Volkskrant

a Columns Topverhalen vandaag Opinie Cultuur & Media Podcasts

Opvallender dan die oproep van bekende tegenstanders, is dat Marjan Minnesma zich bij dat standpunt aansluit. 'Als 80 procent van reeds vergunde en gesubsidieerde windprojecten doorgaan en we besparen door vervoer en huizen te elektrificeren, dan zijn verder geen windmolens op land nodig', zegt de directeur van klimaatorganisatie Urgenda. Er moet volgens haar wel ruimte blijven voor lokale gemeenschappen om windmolens of zonneweiden neer te zetten als daar veel steun voor is. 'Maar in drukbevolkte gebieden zoals rond Amsterdam, waar veel weerstand is, zou je nu niet langer projecten moeten doordrukken. Polarisation kunnen we bij de energietransitie niet gebruiken.'

Voor nadere duiding van het rapport van CE Delft, verwijzen we graag naar het persbericht hierover.

Electrolysers

Wat belangrijk is om te weten is dat een deel van de hernieuwbare elektriciteit niet gebruikt wordt voor de directe elektriciteitsvraag, maar nodig is voor de productie van grondstoffen/brandstoffen zoals waterstof en "groene" kerosine. Voor deze productie zijn electrolysers nodig. Indien de capaciteit van electrolysers onvoldoende is, dan kun je extra opgewekte elektriciteit niet gebruiken.

Minister Jetten heeft in de 'Brief voortgang waterstofbeleid'¹³ van 17 nov. 2022 al aangegeven dat hij de doelstelling voor capaciteit van electrolysers voor 2030 (3-4GW) niet wil verhogen. Hij koppelt de verhoging naar 8 GW direct aan het gereedkomen van windparken op zee in 2032.

Mochten we de electrolyser capaciteit eerder verhogen om meer wind op land te verwerken tot waterstof, dan zal dit zijn voor 'groene' brandstoffen voor vliegtuigen. Willen we daarvoor wel extra windturbines op land met alle hinder van dien en in het besef dat deze groene brandstoffen zeer waarschijnlijk in andere (zonniger of windiger) landen veel goedkoper geproduceerd kunnen worden?

CO2 reductie

Ook concludeert het CE Delft rapport dat door meer wind op land er een minder efficiënt systeem ontstaat dan een energiesysteem zonder verdere groei van wind op land. Wind op land vult zonne-energie minder goed aan dan wind op zee. Dat minder efficiënte systeem heeft tot gevolg dat extra wind op land leidt tot **meer** CO2-uitstoot.

Het plaatsen van extra windturbines op land draagt dus niet bij aan het doel om CO2 te reduceren!

¹² <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/onderzoek-geen-extra-windmolens-op-land-en-zonneparken-nodig-voor-halen-klimaatdoel~b9e84be3/>

¹³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2022/12/02/beslisnota-kamerbrief-voortgang-waterstofbeleid>

Provinciaal Beleid

Indien besloten wordt vanaf nu geen windturbines meer te vergunnen in de provincie Noord-Holland. Wat betekent dat dan voor de klimaatdoelen?

Tijdens de discussie rond het referendum over de afschaffing van de 600 meter grens stelde Provinciale Staten dat bij handhaving van die grens de klimaatdoelen niet kunnen worden gerealiseerd, omdat er dan geen windturbines meer kunnen worden geplaatst.

In het advies van de Hoor- en Adviescommissie¹⁴ van 22 september 2022, wordt door de commissie al geconcludeerd dat dit niet klopt.

De twee RES'en in Noord-Holland hebben allebei een bieding gedaan m.b.t. de hoeveelheid duurzame elektriciteit die zij zouden kunnen gaan opwekken. Deze twee biedingen samen tellen op tot 6,3 TWh.

In de RES'en van Noord-Holland Noord¹⁵ en Noord-Holland Zuid¹⁶ treffen we hierover de volgende informatie aan:

RES Noord Holland Noord (p12):

- De RES NHN draagt voor 3,6 TWh bij aan de totale 6,3 TWh voor heel Noord-Holland.
- Er wordt reeds voor 2,1 TWh opgewekt.
- De extra opwek die nog gerealiseerd moet worden is 1,5 TWh (=1500 GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie.

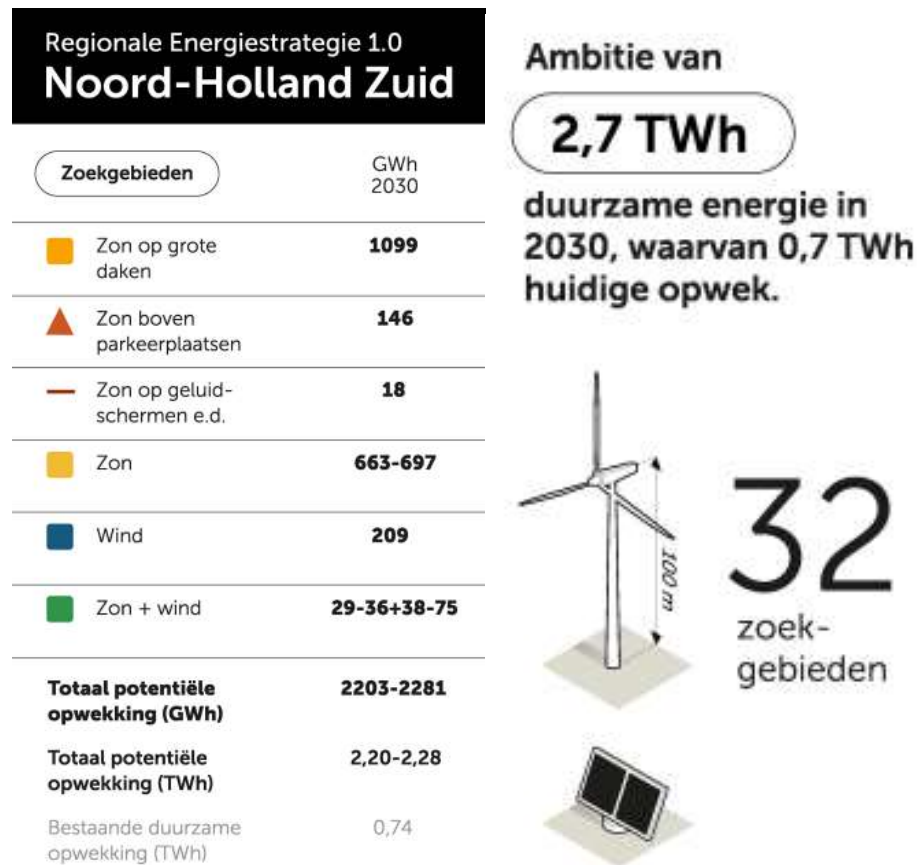
¹⁴ <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/4c1fd443-8d4d-4322-93a5-c3e5fcc968f5?documentId=bf9b747d-ffef-489a-84b6-cb27f3b99068&agendatemplId=ece59345-e10f-4cb0-a1bd-d524423f4b95#>

¹⁵ <https://energieregionhn.nl/app/uploads/2021/07/nhn-res-1-20210707.pdf>

¹⁶ <https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/07/nhz-res-1-20210708.pdf>

- Het aandeel windenergie in deze 1500 GWh is $36 + 88 = 124$ GWh ($=0,124$ TWh)

RES Regio Noord Holland Zuid (p11)

- De RES NHZ draagt voor 2,7 TWh bij aan de totale 6,3 TWh voor heel Noord-Holland.
- Er wordt reeds voor 0,7 TWh opgewekt.
- De extra opwek die nog gerealiseerd moet worden is 2 TWh ($=2000$ GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie, met een totale maximale potentie van 2281 GWh.
- Het aandeel windenergie is min. $209 + 38 = 247$ GWh en max. $209 + 75 = 284$ GWh
- Dit is min. 0,25 en max 0,28 TWh
- Voor de realisatie van alle nieuwe opwek zijn 32 zoekgebieden aangewezen.

De hoeveelheid potentiële wind in de beide RES'en bedraagt dus $0,124 + 0,284 = 0,43$ TWh.

(Merk op dat door overprogrammering in de RES NHZ wellicht ook niet alles gerealiseerd hoeft te worden om tot 6,3 TWh te komen)

Tevens zien we in de eerste RES Monitor NHN¹⁷ een extra potentie van 250 GWh (0,25TWh) en in de RES Monitor NHZ¹⁸ een extra potentie van 301 GWh (0,30 TWh) vanwege de toegenomen technische potentie van zonnepanelen. Totale extra potentie is dus 0,55 TWh.

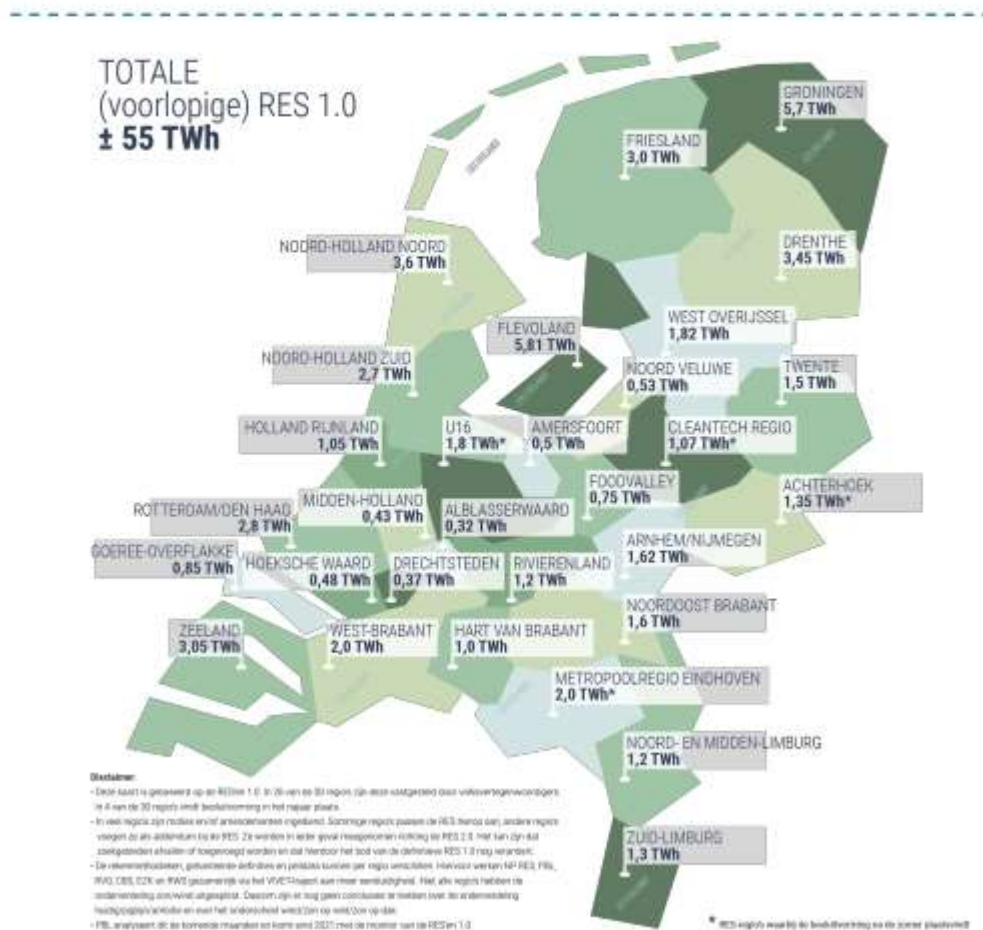
We zien dus dat het eventueel afgenomen potentiële opwek door windturbines van 0,43 TWh al gecompenseerd zal zijn door de extra technische potentie van zonnepanelen van 0,55 TWh.

Bod in verhouding tot doelstelling

Er kan wellicht de indruk ontstaan dat de bod van 6,3 TWh een onderdeel is van de landelijke doelstelling van 35 TWh. (Lees: Als NH niets levert, komen we tot 27,7 TWh). Dat is niet correct. Het bod van 6,3 TWh is bod binnen de landelijke RES (Bod van 3,6 TWh van NHN en 2,7TWh van NHZ).

Hieronder een overzicht¹⁹ van de het Nationaal Programma RES met alle biedingen:

Ontwikkeling van het bod

¹⁷ <https://energieregionnh.nl/app/uploads/2022/10/nhn-eerste-res-monitor-20221018.pdf>

¹⁸ <https://energieregionnh.nl/app/uploads/2022/10/nhz-eerste-res-monitor-20221025.pdf>

¹⁹ <https://www.regionale-energiestrategie.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1997182> (p14)

Uit het overzicht blijkt dat het 6,3 TWh bod onderdeel is van het totale RES bod van 55 TWh om de klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. (Zie ook de kolom 'totaalbod' in de grafiek van het PBL, eerder in dit document)

De methodiek van de RES heeft ook in zich dat er nog zoekgebieden kunnen afvallen, om allerlei redenen.

Conclusie

Conclusie is dat het niet realiseren van de 0,43 TWh in NH nieuw te realiseren Wind op Land geen problemen veroorzaakt om de Klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. Zeker niet als we daarbij in het achterhoofd hebben dat er al 0,55 TWh toegenomen potentie is in NH wegens extra technische potentie van zonnepanelen en dat vanwege te lage inschatting van het aantal vollasturen de productie van de geplande windturbines op land tot wel 2 TWh hoger uit kan/zal vallen.

We kunnen voldoende bijdragen aan de klimaatdoelstellingen zonder extra windturbines op land.

Overige ontwikkelingen

Greetje Bos, auteur adviesrapport RES²⁰

Klimaatakkoord

In het klimaatakkoord is afgesproken dat op land 35 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt dient te worden uit zon en wind²¹

	49% basispakket	55%
Wind op zee	49 TWh	120 TWh
Hernieuwbaar op land (> 15 kW)	35 TWh	
Overige hernieuwbare opties (incl. CO ₂ vrij regelbaar vermogen) ⁸²	PM	
Totaal	84 TWh	

Daarnaast wordt er 49 TWh op zee opgewekt. Dit komt samen tot de 84TWh, benodigd om de doelstelling van 49% CO2 reductie te halen.

Inmiddels is/wordt de doelstelling verhoogd van 49% naar 55%.

Hier is in het klimaatakkoord reeds in voorzien. Hierover staan de volgende afspraken met betrekking tot Wind-op-land: (pag. 181/182)

Indien er de komende jaren wordt besloten tot een verhoging van de productie van hernieuwbare elektriciteit omdat er meer elektrificatie in andere sectoren plaatsvindt, of indien het kabinet besluit tot ophoging van de nationale ambitie naar 55% CO₂-reductie in 2030, gelden de volgende randvoorwaarden:

- a. Besluitvorming over extra Wind op Zee en Hernieuwbaar op Land is in 2021 benodigd met het oog op tijdige realisatie hiervan voor 2030.

²⁰ <https://energieregiowb.nl/2023/01/10/greetje-bos-nieuwe-kijk-op-energiesysteem-belangrijke-randvoorwaarde-voor-behalen-klimaatdoelen/>

²¹ <https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf> pagina 158

(...)

- d. Partijen zijn bereid om het gesprek aan te gaan over een eventuele verhoging van de ambities voor Hernieuwbaar op Land, onder de voorwaarden dat allereerst wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Wind op Zee en kleinschalig zon. Inspanningen van decentrale overheden die leiden tot meer dan 7 TWh kleinschalig zon (zoals lokale stimuleringsregelingen) tellen daarbij mee voor deze opgave.

Het klimaatakkoord stelt dus dat indien de initiële 35 TWh op land is gerealiseerd en de doelstelling wordt verhoogd, er in deze periode besluitvorming dient plaats te vinden en er allereerst gekeken dient te worden naar wind op zee.

De rijksoverheid heeft inmiddels besloten 10GW extra capaciteit op zee vrij te maken.

Voor de verhoging van het doel voor de opwekking op land (de 35 TWh) is er een commissie opgezet onder leiding van Greetje Bos. Deze niet representatieve commissie (veel belangen uit de industrie) heeft al besloten om de doelstelling van 35 TWh niet te verhogen, **maar wel de subsidieregelingen open te zetten tot de 55 TWh.**

Tevens wordt nu gesteld: De biedingen van de gemeentes die optellen tot 55 TWh zijn democratisch tot stand gekomen, en nu gaan we de gemeentes daaraan houden. Dit is niet de afspraak. De biedingen moesten namelijk gezamenlijk 35 TWh realiseren. Het idee is dat bij meer zoekgebieden dan nodig, er keuzes gemaakt kunnen worden, en er zoekgebieden kunnen afvallen. Door het veranderen van de regels nadat er hogere biedingen binnen zijn gekomen, is een oneerlijk spel.

Wij verzoeken aan partijen om zich niet te laten leiden door de gecreëerde subsidieregelingen, maar door het realiseren van een energietransitie met oog voor gezondheid van omwonenden en behoud van de leefomgeving.

Er is geen tekort aan duurzame elektriciteit.

Na 2030 komen grote hoeveelheden duurzame elektriciteit beschikbaar via Wind op Zee. Toch klinkt de roep om zo snel mogelijk veel windturbines te bouwen omdat we duurzame elektriciteit nodig hebben. Het idee dat er op korte termijn te weinig duurzame elektriciteit is klopt ook niet:

Martien Visser
@BM_Visser

...

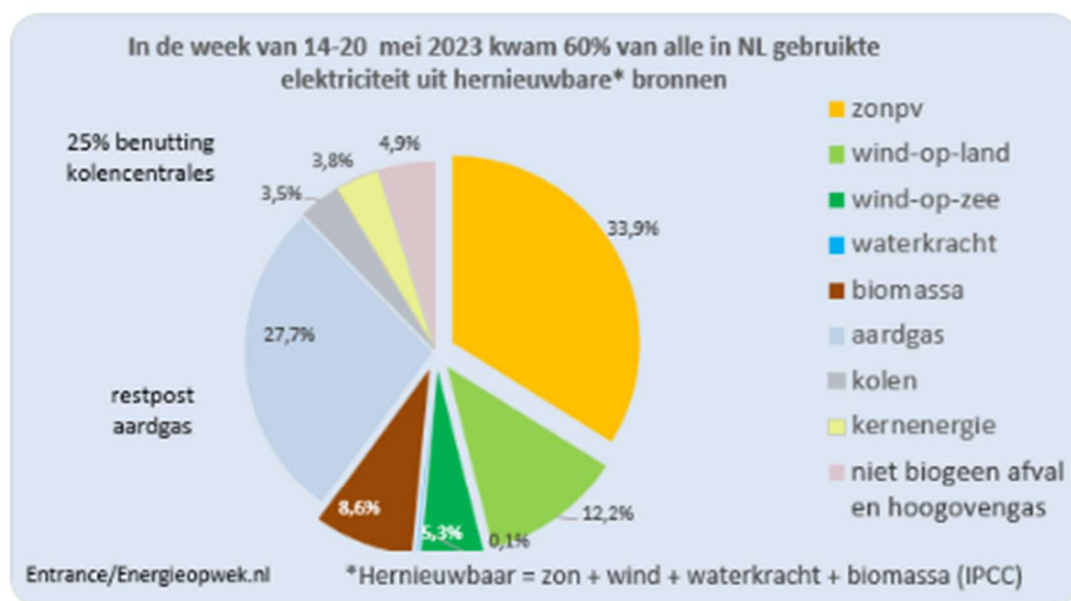
Afgelopen week was de productie hernieuwbare stroom gelijk aan 60% van de NL stroomvraag.

Een nationaal record!

[#grafiekvandedag](#)

Zaterdag werden zon&wind-op-land beperkt commercieel afgeschakeld. Dat zit nog niet in Energieopwek. Het effect zou naar schatting 0,5% zijn.

[Translate Tweet](#)

9:00 AM · May 21, 2023 · 24.3K Views

36 Retweets 4 Quotes 113 Likes

22

²² https://twitter.com/BM_Visser/status/1660178611322892292?s=20

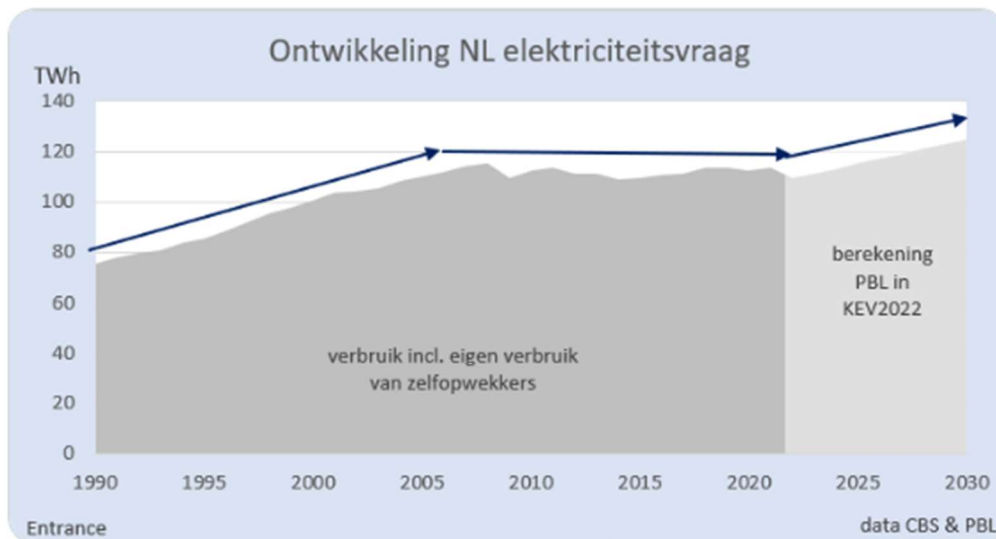
Martien Visser ✓
@BM_Visser

...

In tegenstelling tot wat bijna iedereen in NL denkt, groeit het NL elektriciteitsverbruik al sinds 2005 niet meer. Wist u het wel? Het PBL berekende in KEV2022 tot 2030 een lichte groei. In 2022 was er echter juist een daling, die in 2023 lijkt door te zetten.

#grafiekvandedag

[Translate Tweet](#)

8:57 AM · May 22, 2023 · 20.3K Views

31 Retweets 6 Quotes 125 Likes 3 Bookmarks

23

De echte uitdagingen van de energietransitie zitten in:

- 1) Zorgen dat ons netwerk de stijgende elektriciteitsvraag aan kan
- 2) Mogelijkheden om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.
- 3) Zorgen dat de industrie elektrificeert, zodat we de enorme hoeveelheid duurzame elektriciteit die eraan komt ook gebruiken.

Een van de grote problemen is ook een gebrek aan technisch personeel. Laten we het personeel dat er is dan gebruiken voor het oplossen van de bovengenoemde zaken, en niet om meer windturbines op land te bouwen.

Ons verzoek is om als provincie in te zetten op het oplossen van bovengenoemde drie knelpunten. En niet in te zetten op verdere bouw van windturbines.

²³ https://twitter.com/BM_Visser/status/1660540244138024960?s=20

RES-Organisatie behartigt de belangen van burgers totaal niet.

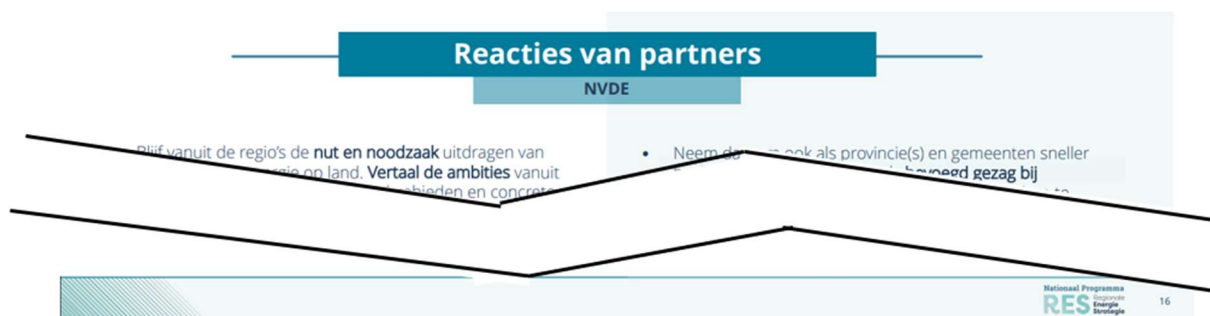
De RES-organisatie is ontstaan als gevolg van het klimaatakkoord. Eerder dit jaar werd al duidelijk dat het Klimaatakkoord vooral het belang van grote bedrijven diende, aldus TNO.²⁴

We zien dat de RES-organisatie op geen enkele wijze de belangen van burgers behartigt en dat de windturbinelobby alle ruimte krijgt om via de NP RES haar invloed en stem te laten horen.

Voorbeelden:

Rapportages RES

Met grote regelmaat krijgt de NVDE de ruimte om haar standpunten te ventileren als onderdeel van de rapportages van het NPRES, zoals bijvoorbeeld de 'NP RES – Foto december 2022'²⁵:

Nieuwsbrief

Na het uitbrengen van het CE Delft rapport (gefinancierd door crowdfunding van burgers om onderbouwd hun voorkeur voor de keuzes in de energietransitie bespreekbaar te maken) verschijnt prompt een nieuwsbrief van de RES waarin de visie van de windturbinelobby centraal staat.

Er wordt op geen enkele wijze gepoogd het rapport van de CE-Delft invloed te laten hebben op het beleid noch om beleidsmakers hierover objectief te informeren.

²⁴ <https://www.ftm.nl/artikelen/tno-klimaatakkoord-niet-geschikt-voor-fundamentele-energietransitie?share=0ilM3KKLJOCpsIVfaq0sDdrzv1clR2VtzCp5ZU3ITseg7qVCeM2zkJ2WsFIHcos%3D>

²⁵ <https://regionale-energiestrategie.nl/PageByID.aspx?sectionID=177306&contentPageID=2368071&forcedownload=true>

Joost de Groot
@joost_groot

De nieuwsbrief van het NP RES. Op geen enkele manier wordt gepoogd de inzichten op basis van wensen van inwoners serieus te nemen. De statements van de windlobby worden klakkeloos overgenomen. Beschamend en teleurstellend. @Kristellammers @WindalarmA

[Translate Tweet](#)

CE Delft onderzoekt nut en noodzaak extra wind op land in 2030 en 2050 In opdracht van Windalarm heeft CE Delft een onderzoek opgesteld naar alternatieven voor wind op land, zodra we boven de 35 TWh uitkomen. Het rapport geeft aan dat de doelen voor 2050 ook gehaald kunnen worden zonder extra wind en zon op land. Omdat er ook scenario's denkbaar zijn met nog meer wind op zee, extra veel kernenergie en flinke import van waterstof. In reacties van bijvoorbeeld NWEA, Holland Solar en EnergieSamen en in krantenberichten klinkt het geluid door dat het onverstandig is om nu al opties weg te strepen, onder andere vanwege extra kosten, netcongestie en meer afhankelijkheid van andere landen.

10:35 AM · Mar 25, 2023 · 749 Views

26

Webinar zonder kritische geluiden

De RES Noord-Holland organiseert 25 mei 2023 een webinar over windturbines en gezondheid²⁷, waarbij de windlobby kan komen spreken en waarbij de casus rond de NoorderIJplas (NIJP) door de initiatiefnemers wordt gepresenteerd als een zorgvuldig en succesvol voorbeeld voor de hele provincie.

Door Windalarm, maar ook door Windwiki (artsen)²⁸ en bewoners rond de NIJP, is geprobeerd ook een stem te krijgen in dit programma, om de andere kant van het verhaal te laten horen. Hiervoor wil de RES Noord-Holland echter geen ruimte maken.

Voorstel

Om te komen tot beleid en uitvoering van beleid dient de RES Noord Holland actief alle geluiden rond de energietransitie een stem geeft. Ook bezorgde burgers, kritische artsen en partijen die met alternatieven komen voor maatschappelijk onwenselijke windturbines.

²⁶ https://twitter.com/joost_groot/status/1639561541061349376?s=20

²⁷ <https://energieregionh.nl/kennissessie>

²⁸ <https://www.windwiki.nl/>

Referendum

Windalarm heeft de afgelopen periode ingezet op een referendum over de afschaffing van de 600 mtr grens. Bij gebrek aan goede landelijke normen was dit de enige regeling die omwonenden nog enige bescherming bood. Dit referendum is op basis van onjuiste argumenten door PS tegengehouden.

Inmiddels zijn we hierover een rechtszaak gestart tegen PS. Zie www.windturbinereferendum.nl voor meer informatie.

Graag nodigen wij de nieuwe coalitie uit om hierover nader van gedachten te wisselen.

Met vriendelijke groeten,

Namens Windalarm,

Joost de Groot

22 mei 2023

06-14691184

Joost@carbid.nl

BIJLAGE: Persbericht CE DELFT rapport

CE Delft: klimaatdoelen ook te halen zonder extra wind op land

Burgers laten onafhankelijk onderzoek doen dat de overheid niet uitkomt

Amsterdam 6 maart, 2023.

Een door burgers geïnitieerd onderzoek van CE Delft (*Nut en Noodzaak extra wind op land in 2030 en 2050*) toont aan dat we de klimaatdoelen voor 2030 en 2050 kunnen halen zonder extra wind op land. Het klimaatakkoord stelde al dat bij verhoging van de klimaatdoelstellingen voor opwek van duurzame elektriciteit uit windturbines op land en zonnevelden boven de 35TWh, er eerst gekeken dient te worden of deze verhoogde doelstellingen haalbaar zijn met wind op zee en zon op dak. Maar Minister Jetten heeft deze optie nooit willen laten onderzoeken, terwijl er veel weerstand is tegen extra windturbines op land en zonnevelden. De burgergroepen Windalarm en de NLVOW hebben daarom zelf CE Delft verzocht de consequenties te onderzoeken van het stoppen met nieuwe wind op land projecten, nadat de huidige 35 TWh klimaatakkoorddoelen gehaald zijn. De kamer neemt hierover binnenkort een besluit.

2030 doelen met gemak te halen zonder extra wind op land

TNO becijferde in de zomer van 2022 een verwachte elektriciteitsvraag van 206 TWh voor 2030. Dat is meer dan voorzien vanwege een extra 39 TWh EU doelstelling bestemd voor productie van groene waterstof door middel van electrolizers. Nederland heeft veel groene waterstof nodig vanwege energie-intensieve industrieën, zoals o.a. de kunstmestindustrie. De minister stelt daarom extra wind op land voor bovenop de Klimaatakkoord doelstelling.

Inmiddels is duidelijk dat de helft van de benodigde electrolizer-capaciteit pas in 2032 beschikbaar komt als er ook een grote extra hoeveelheid elektriciteit uit wind op zee beschikbaar komt. Hierdoor is er tot die tijd een aanzienlijk lagere elektriciteitsvraag dan eerder voorzien. Nederland kan dan ook alleen door een forse import van waterstof de groene waterstofdoelen in 2030 halen. Politiek gezien ligt een uitstel van de groene waterstof doelstelling met twee jaar dan ook meer voor de hand. Deze zijn immers nog niet in Brussel vastgelegd (onderhandelingen vinden nog plaats) en het beleid lijkt hierop voor te sorteren. De motivatie van de minister om door te gaan wind op land is dus op onjuiste feiten gebaseerd. Zelfs indien de electroliser capaciteit wel op tijd gereed zou zijn kan extra wind op land voorkomen worden door de feitelijk hogere opbrengst van wind dan waarmee gerekend is, extra zon of het beperken van de kunstmestindustrie. Dat laatste is een belangrijke maatschappelijke afweging: is het ons waard 700 windmolens op land te plaatsen om de kunstmestindustrie in Nederland te behouden?

Voor **2050** zijn door CE-Delft drie scenario's uitgewerkt om de totale energievraag van **650 TWh** in te vullen:

1. Extra wind op land (37 TWh, 2.000 extra windmolens) en zon in veld (40 TWh extra, totaal 50.000 hectare).
2. Moratorium wind op land en zon op veld.
3. Kernenergie zonder extra wind op land en zon op veld.

De belangrijkste conclusies zijn als volgt:

CE Delft zet in alle scenario's in op **maximaal wind op zee**. Alle beschikbare ruimte wordt benut (70 GW, 315 TWh). Wind op zee draagt beter bij aan systeembalans dan wind op land doordat het op zee meer constant en vaker waait waardoor er minder tekorten zijn.

Het energiesysteem van de toekomst kan volgens CE-Delft **maximaal 90 TWh zon** inpassen. Meer zon is niet efficiënt omdat dit onevenredig bijdraagt aan overschotten. De opwekpotentie zon op dak is alleen al 180 TWh en zon op infra 650 TWh. Daarmee cannibaliseert extra zon op veld de potentie op dak en infra. Hier zijn keuzes te maken en de stelling dat we het *zonder extra zon op veld niet redden* klopt niet.

De 37 TWh **extra wind op land** bovenop de reeds in 2030 voorziene 23 TWh zal bijdragen aan een 25 TWh lagere importbehoefte. Doordat maar 67 % van de wind op land opbrengst maar werkelijk gebruikt kan worden zal er 12 TWh aan niet te benutten overschot bijkomen in dit scenario. Waardoor de kosten relatief zeer hoog worden.

De totale **behoefte aan import** ligt tussen de 194 TWh (moratorium), 169 TWh (extra wind op land) en 155 TWh (Kernenergie). Gezien de vraag van 150 TWh voor synthetische scheepsbrandstoffen en 50 TWh voor synthetische kerosine (samen 200 TWh) kan deze importbehoefte (max 194 TWh) in alle scenario's door import van synthetische brandstoffen worden voorzien. Import van waterstof in vloeibare vorm (relatief kostbaar) is niet nodig.

Import van synthetische brandstoffen is goedkoop en kan plaatsvinden met reguliere tankers. Het is niet de verwachting dat synthetische brandstoffen goedkoper in Nederland met behulp van een (ineffectieve) bron als wind op land geproduceerd kunnen worden. Dit is nog buiten de vraag of we tegen de maatschappelijke weerstand in kerosine willen produceren bij woonwijken en in de natuur. Toch is dit de aanname indien industrie, politiek en overheid stellen dat *"we het niet redden zonder wind op land"*. Een gezamenlijk uitgedragen narratief (woordvoerderslijn) dat niet op feiten blijkt te zijn gestoeld. Tenzij men het eerlijke verhaal vertelt *"we redden het niet zonder wind op land indien we de kerosine voor de overstap functie in Schiphol kost wat kost met groene stroom uit Nederland willen produceren"*.

In conclusie draagt extra wind op land in 2030 alleen maar bij aan stroomoverschotten. Voor daarna leidt het tot hogere systeemkosten (door niet te benutten overschotten). We zien geen maatschappelijk draagvlak voor het produceren van kerosine en scheepsbrandstoffen bij woonwijken en in de natuur om een beperkte import van deze brandstoffen te voorkomen (25 tankers, 1 % van wat er nu jaarlijks binnenkomt).

Overheid werkt niet voor haar inwoners

Windalarm en NLVOW hebben **Minister Jetten en de politiek** bij herhaling verzocht bovenstaand (onafhankelijk) onderzoek te verrichten zodat maatschappelijke afwegingen transparant gemaakt kunnen worden. Bovendien staat in het klimaatakkoord dat na het halen van de doelen er bij voorkeur gekeken zal worden naar wind op zee en zon op dak. In plaats daarvan is een onderzoek naar hoe een verhoging van de doelen kan plaatsvinden verricht door een werkgroep binnen het voortgangsoverleg klimaatakkoord onder leiding van energieproducenten (NVDE, Vattenfall, Shell). In hun rapport *"Alles uit de kast"* kwamen ze maar tot één scenario met als conclusie dat meer wind op land en zon op veld nodig zou zijn. De overheid wordt zelfs verzocht extra geld te besteden aan een publiekscampagne om de te verwachte maatschappelijke weerstand te pareren. Breed gedragen opmerkingen vanuit een reflectiegroep (onder leiding van energieproducenten) waarin wij deelnamen zijn bot genegeerd. Windalarm en NLVOW hebben daarom een tegenrapport geschreven: *Het kan met gemak, wind op zee en zon op dak*. Dit rapport laat op basis van exact dezelfde

onderliggende TNO cijfers zien dat we tal van keuzes hebben om de doelen ook te halen zonder extra wind op land. Onze bevindingen zien we bevestigd in het CE Delft rapport.

Het advies uit het *Alles uit de kast* rapport dat we door moeten met wind op land zijn na een zeer beperkte maatschappelijke consultatie (veelal dezelfde partijen die verbonden zijn aan het klimaatakkoord) in grote lijnen blindelings overgenomen door Minister Jetten en als [brief](#) aan de kamer verzonden (*“er moet zoveel mogelijk van de 20 TWh nog niet vergunde RES ambitie worden gerealiseerd”*). Een maatschappelijke afweging van scenario's heeft niet plaatsgevonden, laat staan een publiek of politiek debat. Er is geen poging gedaan zich te houden aan de afspraak in het klimaatakkoord. De uitgekende lobby van de energieproducenten, die we beschrijven in *Het kan met gemak*, heeft gewerkt.

De brief van Minister Jetten staat voor donderdag 9 maart op de agenda van de Tweede Kamer.

////

Voor een nadere context en verdere toelichting van de bovenstaande conclusies zie de bijlage tot dit persbericht.

Contact Naut Kusters, Windalarm 06 648 805 475, n.kusters@windalarm.org

Op verzoek kan het CE Delft rapport worden toegestuurd. Vanaf woensdag 8 maart is dit te downloaden van de website van CE Delft en van de Windalarm / NLVOW campagne website www.hetkanmetgemak.nl

